SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

44. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, MARCH 8, 1988 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 8-го БЕРЕЗНЯ 1988 Ч. 44. РІК XCV.

К... ий тижневик пише про ...річчя Хрищення України

Джерзі Сиңі, Н. Дж. — Почитний американський католицький тижневик „Аур Сандей Візітор" у своєму числі з 21-го лютого 1988 року помістив обширну статтю пера Лу Джакета, головного редактора, того тижневика, про 1000-річчя Християнства в Україні, в якій для неукраїнських читачів подано інформації про те, що святкується 1000-річчя Християнства в Україні, а не Росії.

Далі автор статті подає інтерв'ю із українським католицьким Єпископом Робертом Москалем, в якому Владика вияснює про це „фальшиво зрозуміле" торжество і про стан Української Католицької Церкви тут і в Україні. Єпископ Р. Москаль розповідає точно про різницю в обряді поміж Римо-Католицькою Церквою і Українською Католицькою Церквою, про число вірних в ЗСА та про їхнє прив'язання до віри і до своєї Церкви. Свою розмову із редактором тижневика Єпископ Р. Москаль закінчує вірою, що Українська Католицька Церква буде існувати і далі так тут, як і в Україні та що буде тепер після відзначування 1000-річчя Християнства навіть сильнішою, помимо того, що совєтський уряд її переслідує і хоче цей ювілей **загарбати для своїх політичних цілей.**

Стаття, що поміщена в самих середніх сторінках тижневика, прикрашена двома великими кольоровими **знімками: собору св. Софії** в Києві і Єпископа Р. Москаля у ризах.

ШЕВЧЕНКІВСЬКІ СВЯТКУВАННЯ

Кергонксон, Н. Й. — Школа Українознавства **влаштовує тут концерт** у честь Тараса Шевченка в неділю, 13-го березня ц.р., в церковній залі, о год. 12-ій вполудне після Богослужения. В програмі концерту є доповідь поетеси Наталі Лівицької-Холодної про життя і творчість Великого Кобзаря, рецитації членок Союзу Українок Америки, виступи учнів школи і виступ хору „Золотий Гомін" під дириґентурою д-ра Олега Волянського і чоловічого хору „Трембіта" 56-го Відділу ООЧСУ під дириґентурою Степана Яца.

Українська християнська спадщина темою брошурки

Бриджпорт, Конн. (Р. М. Гайда). — Під заголовком „Ukrainian Christian Heritage" появилася брошурка, яка коротко з'ясовує київську християнську спадщину в її тисячоліття, що ввійшла в основу релігійного і культурного життя українського народу.

В брошурі насвітлені основні риси Київської традиції, як також вклад цієї традиції у світове християнство і теологію. Одним з прикладів зацитованих в брошурці є категорія святих, що вийшла із київського благочестя, а саме страсто-терпці, якими були святі Борис і Гліб.

В додатку до представлення релігійної спадщини, на кінцевій сторінці є подані загальні дані про Україну.

Брошурка виповнює прогалину в інформативних пакетах про святкування 1000-ліття Хрищення України, а саме про християнську спадщину. Представлення так великого Ювілею Християнства в релігійно-церковній площині робить відзначення Хрищення Руси-України переконливим.

З огляду на ширше зацікавлення, Комітет Тисячоліття в Бриджпорті вдруге видав брошурку, з чого більше половини закуплено ще перед перевиданням. Ціна брошурки залежна від числа замовлення. **Чеки проситься виписувати на: Ukrainian Millennium committee of Bridgeport. Замовленнями займається Зенон Подубинський. Адреса: Mr. Zenon Podubynskyj, 1880 Nichols Ave., Stratford, Conn. 06497; tel: (203) 378-6687.**

Приготовляють пропам'ятну книжку з нагоди Олімпіяди

Філядельфія. (М.Б-й). — У понеділок, 29-го лютого ц.р. Екзекутива Ділового комітету Української Олімпіяди і здвигу молоді, що відбудеться в днях 27-30-го травня 1988 року в Філядельфії, розіслала лист-звернення в справі спонзорування пропам'ятної книжки, яку Діловий комітет плянує видати ще перед згаданою Олімпіядою.

Ціллю публікації є передати матеріяли про Олімпіяду майбутнім поколінням і історикам спорту.

Цю ювілейну книжку фінансуватимуть спонзори, імена яких будуть включені в список жертводавців, що буде поміщений в книжці. Таким спонзором може стати кожна особа, організація або підприємство, що вплатять суму 50 дол., або більше, на потреби української Олімпіяди. Кожний жертводавець отримає одну пропам'ятну книжку безплатно.

Екзекутива Ділового комітету Української Олімпіяди і здвигу молоді просить всіх прихильників українського спорту фінансово підтримати її заходи своєчасно видати згадану пропам'ятну книжку, вплачуючи свій даток якнайскорше.

Пропам'ятна книжка включатиме матеріяли про спортові товариства і молодечі організації, які братимуть участь в Олімпіяді і здвизі. Досі наспіли матеріяли від СТ „Україна", Торонто; „Чорноморська Січ" Нюарк; „Львів", Клівленд; УСО „Тризуб", Філядельфія; УСТ „Крила", Чикаго і Крайової Управи СУМА в Ню Йорку.

Всю кореспонденцію слід слати на адресу: Ukrainian American Millenium Olympiad, 700 Cedar Road, Philadelphia, Pa. 19111.

Б. ОЛЬШАНІВСЬКА В ТРЕНТОНІ

Трентон, Н. Дж. (О. Фараонів). — Тут у суботу, 12-го березня ц.р., в приміщеннях Українського Культурного Центру, при 477 Джеремая авеню відбудеться зустріч з Боженою Ольшанівською. Початок о год. 6-ій вечора. Б. Ольшанівська розкаже про свою участь в конференції в справах прав людини в Москві і про свої відвідини в Україні.

КРАЙОВИЙ КОМІТЕТ ТИСЯЧОЛІТТЯ ХРИСТИЯНСТВА В УКРАЇНІ ВІДБУВ ЧЕРГОВУ НАРАДУ

Джерзі Сиңі, Н. Дж. (О. М.). — Український народ, розкинений по багатьох країнах світу, вступив у рік Тисячоліття Християнства України.

Щодня редакційна пошта „Свободи" приносить радісні повідомлення про започаткування святкувань, про величні торжества, імпрези, про наради, зв'язані з цим славним ювілеєм. Кожна українська громада у вільному світі, сповнена високого патріотичного обов'язку, прагне внести в його відзначення якнайбільший вклад. Бо хоч Тисячоліття Християнства — це перш за все ювілей релігійний, але актом хрищення Руси-України князь Володимир Великий відкрив українському народові вікно у світ культури, мистецтва, науки, тому ми відзначаємо його як велике національне свято, як подію, рівної якій нема в нашій багатовіковій історії.

Велику роботу у справі відзначення славних роковин проводить Крайовий Комітет Тисячоліття Християнства в Україні, заснований три роки тому. В суботу, 13-го лютого, в приміщенні Українського Народного Союзу відбулося чергове засідання Ділового Комітету. Нарадами проводив д-р Юрій Солтис. Він привітав членів Президії Крайового Комітету і членів Ділового Комітету та відчитав порядок нарад, який прийнято одноголосно.

На порядку нарад були звіти голови Ділового комітету, голів комісій, референтур про виконану працю, обговорення справ про виготовлення відзначки, видання пропам'ятної книги, про участь Владик у спільному Молебні, про крайове відзначення Тисячоліття у столиці ЗСА Вашінґтоні.

Фінансове звідомлення подала голова Фінансової комісії Уляна Дячук. Вона детально поінформувала присутніх про видатки Крайового Комітету та про збірку на фонд відзначення Тисячоліття. На 11-го лютого ц.р. через Злучений Український Американський Допомоговий Комітет (ЗУАДК), який відкрив для Комітету спеціяльне банкове конто, та на конто в Джерзі Сиңі надійшло 70,091 дол. Однак на заплановані акції грошей, що залишилися, **не вистачить. На запитання** заступника голови Ділового комітету інж. Вячеслава Вишневського чи плянується звернення до організацій, У. Дячук відповіла, що Фінансова комісія приготовляє висилку листів до читачів „Свободи" і „Українського Тижневика" та до українських товариств і професіоналістів з проханням допомогти своїми по**жертвами здійснити запля**новані акції. Треба сподіватися, що й окремі громадяни не залишаться осторонь цієї важливої справи.

Обговорено справу про виготовлення ювілейної відзначки. На ній буде зображений св. Володимир Великий і зроблено відповідний напис двома мовами — українською і англійською. Така відзначка, безперечно, зацікавить не лише українців, але й колекціонерів-чужинців і спричиниться до популяризації ювілею.

Цікавим, змістовним був і виступ голови Ділового комітету д-ра Ю. Солтиса. Він розповів про свою участь у багатьох зборах місцевих комітетів та в імпрезах, зв'язаних зі святку**ванням Тисячоліття, про** постійні контакти з відділами. Присутні з зацікавленням вислухали його розповідь про зустріч з грецьким єпископом Ісаєю, що відбулася 2-го лютого цього року. Єпископ Ісая, який є канцлером архиєпископа Яковоса — голови грецьких церков Північної і Південної Америки та Канади, дуже прихильно ставиться до українців. Він погодився розсилати інформації про 1000-річчя Хрищення України до своїх парафій і допомогти роздавати матеріяли про наш ювілей. Д-р Ю. Солтис має надію, що в найближчому часі він зможе зустрітися і з самим архиєпископом Яковосом.

Голова Організаційної комісії д-р Богдан Футей у своєму звіті багато уваги присвятив спробам Москви присвоїти собі український ювілей. Доходить до того, що представники Російської Православної Церкви приїжджають до Вашінґтону і знаходять можливість агітувати про святкування російського 1000-ліття хри**щення, заявляючи,** що це свято є спільним для трьох „братніх народів" — російського, українського і білоруського. Їх підтримує і місцева РП Церква, а також російська іміґрація. Розроблено календар святкувань Тисячоліття у Москві, Ленінграді, Києві. Святкування почнуться 5-го червня **Богослуженням** у патріяршому храмі у Москві. Між 6-им і 9-им червня відбудеться Собор Російської Православної Церкви. Заплановані відвідини чужинецькими туристами 14-16-го червня Ленінграду, Києва, Владіміра, Новгорода, Мінська і Львова. Восени цього року Академія Наук СССР та Спілка письменників СССР плянують провести у Венеції та Римі міжнародний симпозіюм на тему „Тисячоліття хрищення Росії". Отже Москва не дрімає.

Саме на час святкувань у Москві очікується приїзд туди президента Роналда Реґена на вершинну зустріч з Міхаїлом Ґорбачовим. Разом з Президентом до совєтської столиці прибуде армія американських і чужинецьких кореспондентів, які, за задумом Кремля, широко висвітлять у засобах масової інформації своїх країн „величні торжества". Тому ми повинні протистояти Москві і розкрити світові очі на фальсифікацію нашої історії. Добре було б, якби у Вашінґтоні ще до того, як Президент поїде на вершинну зустріч, відбулося якнайбільше імпрез. Треба зробити все можливе, щоб ширити правду про Тисячоліття Християнства України, давати рішучу відсіч російським твердженням, які суперечать історичним фактам.

Про те, що ми можемо це робити, свідчить хоча б маніфестація, яка відбулася 25-го вересня минулого року у Скрентоні, Па. В ній **взяли участь вірні обох на**ших церков, відбувся похід зі свічками і спільний Молебень. Масовою була також демонстрація проти

(Продовження на ст. 3)

ІРАНЦІ АТАКУВАЛИ СОВЄТСЬКУ АМБАСАДУ В ТЕГРАНІ

Тегран, Іран. — У зв'язку з доставою Совєтським Союзом ракет й іншої зброї до Іраку, головного противника Ірану і взаємного бомбардування міст в одній й другій країні ракетами, озлоблені іранці влаштували біля приміщення совєтської амбасади масову демонстрацію і обкидали амбасаду „коктейлями Молотова", тобто запальними бомбами, камінням, пляшками, баньками з фарбою та иншими предметами.

На численних транспарантах іранці домагалися припинення достави зброї до Іраку і викрикували під амбасадою: „Росіяни забирайтеся до дому!" Москва, яка категорично заперечує іранські закиди про доставу ракет до Іраку, надіслала на руки іранського уряду рішучий протест проти порушення невтральної території амбасади багатьма демонстрантами і недостатньою охороною забудувань місцевою поліцією, яка в багатьох випадках взагалі не встрявала, як каже пресове агентство ТАСС, „у вандалізм іранських хуліганів". Повідомлення кореспондента ТАСС з Теграну передала уривками совєтська центральна телевізія, кажучи в кінці, що Рада Міністрів СССР переслала гострий протест до Теграну, а крім того міністер закордонних справ СССР Едуард А. Шеварднадзе відбув півгодинну розмову в Москві з амбасадором Ірану, домагаючись вияснення протисовєтських виступів іранської молоді.

Агентство Ройтерса інформуючи про демонстрацію в Теграні з Нікосії на Кипрі, каже, що принаймні 50,000 осіб брали участь в цій протестаційній акції, озлоблені масовою доставою совєтської зрбої до Іраку.

Очевидно, Москва не бажає собі під теперішню пору конфлікту з Іраном, мусулманською державою, тоді коли вона в себе внутрі має клопоти з мусулманськими націоналістами у Вірменії, Азербайджані та інших республіках, — кажуть політичні спостерігачі. Іранські офіційні чинники вияснили, що демонстрації влаштували нібито елементи, які не погоджуються з покращанням відносин з СССР і протестували взагалі проти зв'язків Ірану з комуністичними країнами, побоюючись їхнього завеликого впливу на політику мусулманських держав і поширення експансивної політики СССР на Близькому Сході.

Пишуть про антисемітизм у Польщі в 1968 році

Варшава. — Центральний орган Польської об'єднаної робітничої (комуністичної) партії „Трибуна Люду" надрукувала статтю „Березень 1968 року", в якій офіційно признано, що антисемітська кампанія 20-річної давности змусила тисячі польських жидів втікати з країни. Однак головна газета польських комуністів зазначує, що більшість партійних функціонерів і державних чинників не має ніякого відношення до цькування жидів у 1968 році, а це не відповідає дійсности.

„Трибуна Люду" пише, що від 1968 до 1971 року 13,000 жидів покинули країну після того, як у пресі, на партійних і робітничих зборах їх обвинувачували в „ревізіонізмі", „відсутности патріотизму", „зраді соціялістичної батьківщини" та інших гріхах.

„Ця кампанія причинила шкоду багатьом людям, порушила наукове і інтелектуальне життя і підірвала престиж Польщі за кордоном", — пише партійна газета, але тут же додає: „Переважна більшість партійних і державних активістів не мала нічого спільного з кампанією антисемітизму".

„Треба сказати, що партія в цілому і її керівництво зокрема намагалися — не завжди, однак, ефективно і своєчасно — розвіяти атмосферу антисемітизму", — заявляє „Трибуна Люду".

Багато тверджень статті були тут же спростовані. Поперше, з Польщі втекло не 13, а не менш як 20,000 жидів. *Подруге,* кампанія антисемітизму розгорнулася з благословення керівництва Комуністичної партії. У 1967 році її тодішній вождь Владислав Ґомулка в одному зі своїх виступів назвав своїх співгромадян-жидів „сіоністською п'ятою колоною". „Він був ідіотом", — сказав недавно про Ґомулку Марек Едельман — останній, що залишився у Польщі свідок і учасник повстання Варшавського ґетто у 1943 році. „Він, — сказав Едельман про Ґомулку, — сприяв антисемітській кампанії".

Один з провідних польських дисидентів Адам Міхнік, який у 1968 році був студентом, в інтерв'ю яке він дав у середу, 2-го березня, пресовому агентству Ройтер, зауважив, що генералові Войцехові Ярузельському — нинішньому польському диктаторові — „бракує політичної сміливости", визнати, що комуністична партія стояла на чолі антисемітської кампанії. Стаття в „Трибуні Люду" не називає ні одного партійного чи урядового чинника.

Агентство Ройтер передало, що ізраїльська дипломатична місія у Вашінґтоні має намір „вивчити статтю", перш ніж реагувати на неї.

Польща стоїть перед економічною кризою

Джерзі Сиңі, Н. Дж. — Як інформує чужинецька европейська преса проголошені в місяці лютому підвишки цін, які мають поступово бути введені в життя в цьому році, ставлять населення перед великими фінансовими трудноцами. У цілій польській пресі подали до відома скільки після цієї, нової економічної переміни будуть коштувати поодинокі товари і з цього видно, що усі урядові ціни на товари щоденного вжитку будуть підвищені на 42 відсотки, на алькоголь і папіроси на 36 відсотків, а на пальне на 60 відсотків, з тим що на Дісель ціни підскочили рівно на 100 відсотків. У висліді вже в лютому піднесено ціни на їзду таксівками також на 60 відсотків.

Все це мусить змінити стандарти життя в Польщі помимо того, що рівночасно із підвищенням цін на товари піднесено усім платні.

Німецька преса, яка широко аналізує цю економічну кризу підкреслює, що справжню зміну на гірше відчується щойно після 1-го квітня, коли ціни на вуголь мають піднестися на 200 відсотків.

В ЛМКЛЮБІ ДОПОВІДАТИМЕ Д-Р І. ГУРИН

Ню Йорк. — Тут в п'ятницю, 11-го березня ц.р., о год. 7-ій вечора Літературно-мистецький клюб влаштовує в Домі Українського Визвольного Фронту, 136 Друга авеню, доповідь д-ра Ігоря Гурина на тему: „Жиди в українському літературному процесі".

У СВІТІ

ПРЕДСТАВНИКИ ДЕРЖАВНОГО департаменту у Вашінґтоні не виключають можливости **накладення** ембарґа на імпорт товарів з Панами до ЗСА, щоб в такий спосіб змусити тамошнього військового диктатора ген. Мануеля Антоніо Норієґу уступити із свого посту. Речник Державного департаменту Филис **Овклі заявила, що** Адміністрація президента Роналда Реґена **визнає** владу законно обраного президента Еріка Артуро **Девальє** і усі вплати за переїзд Панамським каналом й інші розчислення будуть іти на його рахунок. Якщо ЗСА дійсно застосують проти Панами економічну бльокаду, то, як загально припускають, Норієґа не витримає більше, як кілька тижнів і мусить зрезиґнувати під тиском власного народу.

ЛІВІЙСЬКІ ВІЙСЬКОВІ джети типу МІҐ-23, на яких приїхали лівійські військовики до Єгипту і там за дозволом влади приземлились на одному з військових летовищ біля Каїру, покинули Єгипет і повернулися до Лівії. Спочатку повідомляли, що лівійські летуни просили політичного азилю, але потім представники уряду лівійського диктатора Муаммара Каддафі заявили, що летуни збились з дороги і мусіли тимчасово просити допомоги в єгипетського уряду. Один з представників уряду президента Єгипту Госні Мубарака, який не бажав бути названим, заявив, що летуни взагалі не просили азилю і вважали своє перебування в Єгипті тимчасовим.

ВИСТУПАЮЧИ НА ПРЕСОВІЙ конференції перед черговими нарадами афганських і пакистанських представників під наглядом Організації Об'єднаних Націй, один із заступників генерального секретаря ООН і постійний спостерігач на переговорах Дієґо Кордовез заявив кореспондентам, що не зважаючи на цілий ряд ще не розв'язаних проблем, він переконаний, що переговори будуть успішно закінчені, бо обидві сторони мають добру волю у полагодженні конфлікту в Афганістані, припиненні боїв і виведенні совєтського окупаційного війська, яке розпічне покидати Афганістан у другій половині травня цього року. Кордовез, очевидно, не знає як довго триватиме ця сесія переговорів, але є таке бажання, щоб вона була останньою. На цій сесії має бути підписаний договір, бо „афганський нарід вже втомився вісімрічною війною і бажає миру", — сказав Кордовез. Перед виїздом до Женеви Кордовез зустрічався з представниками ЗСА, СССР і европейських країн НАТО.

АҐЕНТСТВО АССОШІЄЙТЕД Пресс і акредитовані в Москві кореспонденти інформують, що неспокої в Азербайджані продовжуються. Очевидно, закордонні кореспонденти не отримують дозволу на поїздку до Вірменії, Азербайджану чи інших кавказьких республік, тому їхнім джерелом інформацій є офіційні пресові конференції в міністерстві закордонних справ і дисиденти, які дуже часто багато більше скажуть, як офіційний представник міністерства Геннадій І. Ґерасімов. Також півофіційний журнал „Ґласность", що його видає Сергей Ґріґоріянц, поміщує більш правдомовні інформації. З цього журналу і з розмови журналістів з Ґріґоріянцом стало відомо, що в Азербайджані загинуло досі 17 осіб, а принаймні стільки ж були поранені. Вулиці Єревану, Вірменія, й інших міст перевіряють панцерні війська і танки. Ґерасімов признається, що в Азербайджані в багатьох містах ще далі існує вийнятковий стан і на вулиці можна виходити тільки в означений час. В Азербайджані живе 475,000 вірмен, а у Вірменії 160,000 азербайджанців.

В АМЕРИЦІ

УРЯД ПРЕЗИДЕНТА РОНАЛДА Реґена гостро скритикував Совєтський Союз за те, що він відмовився від участи у переговорах в справі перевірення поодиноких точок договору для обмеження ракет середнього засягу. Ця реакція є несподіванкою особливо після тих лагідних і заспокоюючих слів під час відвідин державного секретаря Джорджа Шулца в Москві минулого місяця, коли обидві сторони приобіцяли приспішити перевірку саме цього договору ще перед приїздом міністра закордонних справ А. Шеварднадзе до ЗСА 22-го березня ц.р.

ПІСЛЯ ТОГО, ЯК ПРОГОЛОШЕНО, що престижеву нагороду Темплтона за релігійні досягнення призначено мусулманському провідникові, жидівські організації в ЗСА виступили проти цього з критикою. У своєму листі до основоположника цього авторитетного фонду, що його у **1972 році заснував сер Джан Темплтон, Ейбрагам Фоксман, голова крайової ліги проти знеславлення Б'Най Б'ріт заявив, що** д-р Інамулах Хан, нагороджений 369,000 дол., сумою, є провідником „явної протижидівської організації". В цьому ж листі він говорить, що д-р Хан, який є секретарем Світового мусулманського конґресу з осідком в Пакістані поділяє думки тих, що заперечують жидівський голокост. Подібно зареаґував і директор Американського жидівського комітету рабин Джеймс Рудін, який сказав, що його організація є цим „вражена і обурена".

КОЛИ ЦЕРКВА В АНГЛІЇ застановляється ще над тим **чи висвячувати жінок то її посестра, Єпископальна Церква** в ЗСА, видала в своєму офіційному обіжнику заяву, що є готова вже висвячувати жінок у єпископи, якщо дієцезії мають чи подадуть кандидаток. Єпископальні єпископи в ЗСА одобрили це рішення минулого жовтня голосами 118 до 17.

ДЕСЯТЬ НАЙБІЛЬШИХ американських фірм, що виробляють аспірину, погодилися на відтягнення своїх оголошень, в яких підкреслювалося, що вживання одної аспірини послідовно кожного дня чи щодругий день зменшує можливості серцевих атак. Такі оголошення вийшли після того, як Крайовий інститут здоров'я опублікував дослідчу статтю з такою рекомендацією. Директор адміністрації ліків і харчів Френк Янґ зажадав зустрічі з тими фірмами, бо їхні оголошення вводять в блуд громадськість та можуть наражувати громадян на небезпеку, а з тим й переступлення закону.

НОВОНАЙМЕНОВАНИЙ ГОЛОВА публічних шкіл міста Ню Йорку запропонував щоб навчальний рік тривав 11 місяців. Д-р Ричард Ґрін сказав, що це зменшить переповнення в школах та поліпшить рівень навчання. Він не входив у подробиці свого пляну.

ДЕМОКРАТИЧНІ ПРОВІДНИКИ Сенату оголосили війну голодові в Америці і запропонували свого рода „п'ятирічку", тобто заініціювали п'ятирічний плян для поширення федеральних харчових програм, що їх сильно прикоротив, як твердять демократи, президент Роналд Реґен. Головним спонзором цього законопроєкту є демократичний сенатор з Массачусетс Едвард Кеннеді. Цей законопроєкт мавби поступово поширювати федеральні харчові програми через п'ять років. В 1989 році це мало б коштувати 300 міл. дол., а в 1993 році — 900 міл. дол.

СЕНАТСЬКІ ЗАКОНОДАВЦІ голосами 69 до 27 прийняли законопроєкт, який сильно обмежує вживання поліграфів для перевірки тих, що подаються на працю чи вже затруднених працівників у приватному секторі американської індустрії.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Subscription 1 year — $40,00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Малі безглузді криваві війни

Великої війни від закінчення Другої світової у 1945 році, славити Господа не було і нема та ніхто її не хоче. Але малі війни в різних частинах світу велися і далі ведуться і коштують життя буквально мільйонам людей, воякам і цивільним. Процес деколонізації Африки, Азії і Океанії не перейшов був безкровно. Франція вела затяжну війну за збереження за собою своєї колонії Альжиру, аж поки де Ґоль, вернувшись знову до влади, признав тій країні самостійність. Французька мова є в Альжирі все ще мовою вищих верств населення. У різних африканських і азійських народів не було ще національно-державницької свідомости, тільки був племінний патріотизм, який довів у Конґо, що згодом перезвалось на Заїре, до кількарічної громадянської війни. Були три ізраїльсько-арабські війни і по нинішній день між Ізраїлем та арабським світом нема замирення, за винятком сепаратного миру між Ізраїлем і Єгиптом. Коли писані ці рядки, то на Близькому Сході перебуває знову державний секретар Джордж Шулц, який полетів туди зараз після закінчення у Брюсселі вершинної конференції членських країн НАТО.

Велася кривава війна між греками і турками за Кипр, поділений тепер на дві, взаємноворогуючі частини. Східня частина Пакістану відірвалася і проголосила свою державність як Банґладеш, під покровом Індії ворогуючої з Пакістаном за провінцію Кашмір. Совєтська окупація Афганістану довела вже до мільйона смертних жертв по стороні СССР і автохтонного населення. І на Середньому Сході від 1980 року ведеться безглузда війна між Іраком, арабською країною із 17 мільйонами населення, та Іраном, колишньою Персією, населення якої сягає до 46 мільйонів осіб. Війна ведеться за панування над протокою, що ділить ті дві держави, але знавці тамошніх відносин твердять, що насправжньою причиною цієї війни є персональна ненависть між володарем Іраку Гуссейном та теократичним диктатором Ірану аятоллою Хомейні.

В останніх днях Ірак заатакував столицю Ірану Тегран своїми літаками — бомбардувальниками, що спричинило відплатну атаку іранського летунства проти столиці Іраку Багдаду.

Вище поданий список „малих" воєн напевне неповний. Не згадано там, наприклад, про війну між Британією і Арґентиною за Фальклендські острови та перебування на водах, сусідських із Перською затокою, американсько-французької армади військових кораблів, що охороняють безпеку арабських нафтоналивних кораблів. Увесь цей хаос у широкому світі спричинений одним жалюгідним явищем: немає ніякого міжнародного апарату, який не допускав би до вибуху кривавих розрахунків між окремими країнами та який негайно прикорочував би вибух отаких „малих" воєн. Об'єднані Нації, створені у 1945 році саме для такої цілі, втратили всяку повагу і резолюцій її Ради Безпеки ніхто не трактує поважно. Вина у тому, що народились Об'єднані Нації з первородним гріхом — давши п'ятьох державам-основникам, між ними Совєтському Союзові, право вето та ввівши принцип рівности всіх членських країн, найменших і найбільших, що мають по одному голосі в Генеральній Асамблеї.

Ніщо у світі не триває безконечно. Ніякий міжнародний лад чи пак безлад не всилі зберегтися вічно. Колись прийде і тут зміна. Покищо латається вудсутність міжнародного авторитетного мирового апарату політичним чи інколи і збройним натиском від американської великодержави, хоч демократична більшість Конґресу є рішуче проти того, щоб Америка була „жандармом світу". Хаос у світі підтримує Москва, яка в каламутній воді ловить для себе риби — насаджуючи там комуністичний режим, безпосередньо або з допомогою від сателітської Куби, як це сталося в африканській Анґолі. Америка противиться цьому, але тепер Уряд президента Реґена має спутані руки щодо допомоги борцям за свободу у Нікараґуа — ліволіберальними демократами в Конґресі. ООН неоднократно закликали Іран та Ірак припинити свою війну. Всі ті заклики і резолюції нічого на варті. Терпить цивільне населення, терплять і гинуть невинні люди.

П. Турула

ЧИ ПОЛЬЩІ ЗАГРОЖУЄ СОВЄТИЗАЦІЯ

I.

В останніх роках Варшавський бльок під домінацією Москви пробує у різних напрямках переорганізовувати свої позиції. У зовнішній політиці Москва заграє примирливу ролю супроти ЗСА і країн НАТО, погодилася на зменшення нуклеарної зброї, контакти і співпрацю у ділянці культурних зв'язків, науки і господарських проблем. Починається третій етап співпраці та безспірних користей для Совєтського Союзу.

Перший етап поялтанський дозволив Совєтському Союзові окупувати територію Середньо-Східньої Европи, хоч ще при деяких бодай символічних зобов'язаннях супроти окупованих народів — вільні вибори, забезпечення демократичних прав тощо. Другий маркантний етап почався з підписанням Гельсінкських Угод, у висліді чого Москва закріпила свої позиції в Европі. Вправді ще теоретично зобов'язує т. зв. третій кошик, та ледве чи хтось із контрагентів Гельсінкських Угод мав ілюзії, що Совєтський Союз буде його респектувати. Без можливостей санкцій, його вартість ілюзорна. Третій етап, який саме започаткувався, прямує до всестороннього закріплення позицій совєтського Союзу вже не тільки в Европі. Це ж бо підписано договір про частинне (покищо!) роззброєння без чіткого зобов'язання Москви про вихід з Афганістану, Камбоджі чи Нікараґуа. Про т.зв. Третій кошик Гельсінкських Угод вже нема й згадки. Для замилення очей Москва дозволила на виїзд з країни декільком „дисидентам, та й то переважно тим, що вони їм там радше заважали, і звичайно, жидам.

Започаткований детант може тривати довго, переговори в напрямі зменшення зброї розчислені на десятиліття.

Народи окуповані Москвою включно із сателітами не можуть у цій ситуації розраховувати на будь-яку допомогу західніх держав у своїх визвольних стремліннях. Тому поляки, а також чехи і мадяри почали шукати нових шляхів оборони проти їх інтеграції зі совєтами. Так зродилася ідея творення спільноти народів Середньої Европи у противагу до традиційного їхнього пов'язання у минулому зі Західньоевропейським бльоком держав.

У жовтневому числі 1987 року паризького журналу „Культура" маємо цікаві статті на цю тему. Анджей Красінський „Европа Сьродкова" подав широке тло проблеми. Давніше німці будували свою концепцію „Міттельевропе" і Німеччина мала бути її центром. Це гасло було немов синонімом їхньої імперіялістичної політики, зокрема „Дранг нах Остен". Масарик здефініював під час Першої світової війни своє — оборонно-ліберальне поняття Середньої Европи, союзу народів поміж Німеччиною і Росією, починаючи на півночі від Скандинавії та на південь включно зі Грецією. Згадав Красінський також про колишню Річпосполиту — унію Польщі з Литвою з включенням українських земель, як модель такої спільноти народів.

Красінський уважає, що народи колишньої габсбурзької монархії в минулому творили культурну спільноту, до якої належали передусім Чехо-Словаччина, Мадярщина і частина Польщі, що може бути авангардом побудови концепції Середньої Европи. Він пробує також підтасувати до свого моделю Західню Україну, яка також перебувала в рамках габсбурзької монархії.

Подібні думки висувають також чеські і мадярські публіцисти.

Красінський застерігається, що це покищо тільки можливості культурного зближення на базі традиційної виміни культурних здобутків цього европейського тренду в минулому. Він свідомий того, що існують також традиційні анімозії поміж згаданими народами, але спільна доля у підмосковській займанщині повинна спонукувати до „постійного шукання спільних доріг і конкретного розв'язання не тільки у культурній але також у політичній площині".

Проблеми Середньої Европи розглядає також Ральф Дагрендорф у статті цієї ж самої „Культури" — „Майбутнє Середньої Европи". При міжнародній фундації (це фундація Форда й інших підприємств), якою проводить Дагрендорф, є окремий видавничий фонд, завданням якого є допомагати видавництвам, які розпрацьовують питання розвитку чи зберігання европейської культури. Між іншим з їх допомоги користає також українське видавництво журналу „Віднова". Фонд цей призначений в першу чергу на публікації народів Середньої Европи за винятком Німеччини.

Варта згадати також, що ентузіястом розпрацьовання проблематики середньоевропейської культури є також польський письменник — лавреат Нобеля Чеслаф Мілош.

Тоді коли польські інтелектуальні кола шукають нових шляхів політичного вияву, народ у Польщі після упадку руху „Солідарности" переживає глибоку кризу. Рух „Солідарність" в часі свого підйому нараховував кілька мільйонів членів, а сьогодні заледве кілька тисяч, вплачує свої внески до своїх підпільних осередків.

Закінчення буде.

Оксана Бризгун-Соколик

Тріюмф української музики в Ню Йорку

У неділю, 14-го лютого ц.р., о год. 8-ій вечора, в залі Ейвері Фішер Голл Лінкольн Центру в Ню Йорку, відбувся концерт релігійної музики України з нагоди 1000-ліття Християнства в Україні. Концерт широко реклямувала українсько-американська преса, як один з перших крайового маштабу в ЗСА. Квитки на концерт були в ціні від 45 дол. до 250 дол.; остання ціна включала зустріч-прийняття після концерту.

Уже від год. 6-ої заповнювалося просторе фоє концертового будинку. О год. 8-ій майже вщерть заповнена заля оплесками вітала понад 100-членний мішаний хор Корал Ґілд оф Атланта, оркестру Метрополітальної опери та вкінці дириґента Вілліяма Нолла, також з Атланти.

Увертюрою до опери „Тарас Бульба" М. Лисенка (аранж. Л. Ревуцький — Б. Лятошинський) відкрилася святкова програма. В програмі було подано, що хор візьме участь в увертюрі, але хор участи в цьому творі не взяв. Увертюра прозвучала бадьоро, рішучо, темпо досить темпераментне.

На сцену вийшов Алекс Требек, роджений в Садбурах, українсько-французького походження який переводить на телевізії програму „Джепарді".

Його оригінальний виступ напевно був би цікавий на якійсь іншій імпрезі, а не на такому поважному концерті.

Опісля дебютував хор з Атланти акапелла. Хор цей є найстарший незалежний хор в Атланті, створений ще в 1939 році. Його постійним дириґентом є В. Нолл.

„Слава во вишніх Богу" Бортнянського зробило відразу на слухачів дуже приємне враження. Тільки сопрани в „крешченді" з деяким трудом старалися витягнути високі ноти. У „Скажи ми Господи", також Бортнянського, сопрани вже звучали чудово. Хор був вирівняний, хоч відчувалося брак „українських" басів, тепло-заокругленого кольору голосу, який так тяжко почути на Заході. Твір звучав приємно, був переважно в „піяно", мав гарні „крешченда", темпо могло бути трохи повільніше. Найкраще звучала композиція Веделя „На ріках вавилонських" з гарним вступом та приємними високими тонами. Дикція у хору добра, подивляли ми вимову слів чужинцями. Слова можна було чути і зрозуміти. Шкода, що не було подано в програмці хто вклав багато праці і часу, щоб осягнути таку виразність слова у хористів, які не знають нашої мови. А була це Лариса Барабаш-Темпл.

У наступній групі виступали солісти оркестрою — це були арії з опери „Сокіл" Бортнянського, всі крім одної в українському перекладі, який підготовив Андрій Добрянський.

В арії „Прощай, прощай" ми почули перший раз приємний голос молодого українця Вячеслава Полозова, який після успішної участи в конкурсі співаків у Японії в травні 1986 року, де здобув першу нагороду, „вибрав волю". Тенор Полозов скінчив Київську консерваторію і дебютував у „Ля Травіяті" в Київській опері. Потім став головним тенором Міської опери. Відчувалося щирість виконання.

Арію Ельвіри „Про любов до мого сина" виконала мехіканка Джільда Круз-Ромо, одна з передових оперних сопранів світу. Ясний, чистий голос вміє віддзеркалювати почуття та зміст твору.

У арії Жанетти ми почули молоду Марту Сенн, яка своїм приємним меццо-сопраном напевно скоро завоює світ.

Дует „Так мені не дало Провидіння" виконали дуже гарно Джільда Круз-Ромо та Вячеслав Полозов.

В аріях оркестра часами була засильна та не давала солістам потрібного полету для звучання.

Наступний твір — це „Минають дні, минають ночі", слова Шевченка, музика Лисенка. Павло Плішка, один з найвизначніших басів світу, якого 20-ліття в Метрополітальній опері відзначала голосно американська преса, виконав Лисенка зі зрозумінням. А деякі фрази, наприклад „тяжко жити у кайданах", прямо заво[?]жили слухачів. Не дуже вдалу оркестрацію зробив Вазґен Мурадян, де він духовими інструментами не раз „прикривав" голос співака.

В. Полозов з хором і оркестрою виконав на закінчення першої частини „Владико неба і землі", молитву з опери „Запорожець за Дунаєм" Гулака-Артемовського. І тут оркестра була дещо заголосна. Чудово вийшла фраза „щасливу путь нам Боже дай", де арфа і оркестра акомпаньювали співові, та закінчення молитви, яке підняло на ноги слухачів і оплескам не було кінця. (В. Полозов у розмові згадав, що він цю арію знав ще вдома, але з іншими словами).

Після перерви була світова прем'єра нового твору Мар'яна Кузана „Неофіти". Ця ораторія для сопрано, меццо-сопрано, тенора, баритона, баса, хору і оркестри до поеми Тараса Шевченка. Участь взяли Джільда Круз-Ромо, Марта Сенн, Вячеслав Полозов, Андрій Добрянський, Павло Плішка, хор з Атланти і оркестра членів Метрополітальної опери в Ню Йорку.

Ораторію почав А. Добрянський, проказуючи урочисто слова „Ось що каже Господь". „Слава Богу за те, що бачу — почав співати

(Закінчення на стор. 3)

Василь Ящун

КНИЖКА ДЛЯ БАТЬКІВ, ВИХОВНИКІВ І МОЛОДІ

„Українські діти — наше майбутнє", збірник виховних матеріялів і антологія: Діти та молодь в українській літературі, редактор: Ярослав Чумак, Українське Видавництво „Добра книжка". Торонто, 1979, вісімка, 299 стор.

Ця книжка була видана для відзначення Міжнародного Року Дитини. Її конкретна ціль — задума над виїмковим значенням і спеціяльною місією дітей у кожному народі, а зокрема в українському народі, позбавленому волі й власної держави. На шляху до здобування волі й держави мають співдіяти всі національні сили народу. Першоджерелом цих сил, їх духовно-національним корінням, є сильна, здорова родина — батьки й діти. За цим пляном складено зміст цієї книжки.

Змістом перших 83-ох сторінок є преважне й вічно актуальне питання виховання української молоді в дусі українських релігійних і культурно - національних традицій. Це морально-національний обов'язок передовсім батьків, а далі — українських шкіл, студентських гуртків, Пласту, СУМ, українських Церков та громадських установ і товариств. Важною ланкою в діяльності цих клітин повинно бути вивчення дітьми української літературної мови — розмовної й писемної, і це навчання повинно починатись уже у з дитинства. Батьки повинні самі читати українське слово і вчити читати й писати по-українському своїх дітей. На цю тему написав дуже добрий есей „Чому Івась не читає?" (13-25) відомий педагог Володимир Барагура. Він вказує на ряд причин, технічних і змістовних, чому наша молодь не читає українського слова. Головнішими з цих причин він уважає такі: брак творів більших розмірів, широкого полотна — романів, надмірний дидактизм, надмір дешевої патріотики, утеча від актуального життя, відсутність пригодницької літератури, технологічної фікції, релігійної і спортової тематики. „У нас — каже він — ці ділянки лежать облогом". До того ж „автори дитячої літератури сьогодні — це здебільша люди старшого віку, які не відчувають потреби й вимоги нового стилю життя. Їх силуваний твір виходить штучним". Найбільше ж шкутильгає справа видавництв і книгарень, в яких „книжки продаються вкупі з грибами, горіхами, нитками до вишивання, медом і вівсом". „Деякі батьки — каже Барагура — відохочують дітей читати українські книжки, вважаючи, що таке читання — це ментальна жорстокість". Батьки самі не читають, не купують книжок... дають поганий приклад дітям". Цей недолік значно зменшився б, якби батьки самі цікавились більше українською книжкою та подбали, щоб їх діти читали хоча б такий дуже корисний журнал, як „Веселка" з його літературно-мистецьким, виховно-навчальним і розваговим матеріялом.

На цю тему писали й пишуть педагоги й журналісти, наприклад Зенон Снилик у передовицях „Свободи", Ольга Кузьмович (О КА) в „Свободі" ч. 101 „Про безвартісну нашу літературу", ч. 117 „Про ці 'інші школи' "; писали в „Свободі" на цю тему Іван Боднарук, Леся Храплива-Щур і інші, але здається, відгук на заохоти та заклики мінімальний а може й нульовий.

Крім доброго есею Барагури в рецензованій книжці заслуговують уваги есеї Марії Завадівської „Дві греблі — українська родина і дошкілля", в якому підкреслено важливість дошкільного виховання в українських дитячих садках; есей Євгенії Чайки „Школа не виховує, телевізія нищить характери", в якому вона закликає боротися з морально-етичним лихом — порнографією, злочинством і іншими пороками довкілля, вони бо заслуговують душу молоді; есеї Ярослава Чумака „Виховання в родині" і „Релігійне виховання", теми яких говорять самі про їх зміст; есей Христі Грейджер „Соняшна країна здорового глузду", в якій авторка обговорює виховну вартість казки; есей Роми Чумак „Значення Міжнародного року дитини", що в ньому вона, між іншим, наводить слова Митрополита Андрея Шептицького: „Батьки! Пам'ятайте, що Ваша хата є першою і найважнішою школою!". В кінці цієї першої частини книжки Олександра Копач подає корисну літературу для молоді.

Другу частину книжки можна б назвати хрестоматією літератури для молоді. Я. Чумак підібрав до неї відповідний матеріял із деяких казок, та найбільше уривки цікавих оповідань відомих письменників, наприклад, з повісти-монолога „Мати" Олеся Бердника. Автор пригадує собі казку своєї матері про матір, в якої було сім синів, кожний із багатими природними дарами. Вони пішли служити в країну ворога і забули свою матір. Під час зустрічі з нею вони не признаю-

(Закінчення на стор. 4)

Юліян Мовчан

З ПОДОРОЖІ ПО ЕВРОПІ

Београд і меморіяльний центр Тіта

I.

Опинившись на території так званої соціялістичної країни, назовні бодай в містах не побачите істотної різниці між нею і несоціялістичною, або капіталістичною, як кажуть в СССР, країною. Вулиці здебільшого виглядають чистими, авт, які то в один то в другий кінець шмигають вулицями, побачите, якщо не більше, то принаймні не менше ніж бачимо по вулицях американських міст. З тією хіба різницею, що в европейських містах вони пролітають з більшою швидкістю, ніж у нас, і на це поліція (або міліція — як звичайно називають поліцію в „соціялістичних" країнах), здається, не звертає уваги. Чи це спричиняється до збільшення автомобільних аварій? Правдоподібно — ні. Европейські водії авт, здається, обережніші ніж американські.

Все це можна сказати про Београд — столицю Югославії. Був гарний серпневий день цього року, коли літак американського виробництва доставив нас десь о годині четвертій по полудні на аеродром в Београді. І тут подібно до інших „соціялістичних" країн ми зразу стали свідками відомих сцен — погоні за американським доляром. Як тільки ми з валізками опинилися на пероні, зразу до нас (ринули) таксівкарі, аби довезти нас до міста. Нам треба було дістатися до готелю „Уніон" — 24 кілометри віддалі і за це хотіли з нас взяти 20 американських долярів. Не югославських динарів, які ми вже мали після обміну долярів, (а саме) американську валюту. Таку погоню за американським доляром ми вже бачили раніше в Польщі, Румунії, Болгарії та Чехо-Словаччині. Знаючи від знайомих, що транспортація до „Уніону" звичайно коштує не 20, а 10 долярів, ми дали нашому таксікареві 12 долярів і він із задоволенням привіз нас до готелю.

І ось ми біля готелю - зовсім недалеко від самого центру міста. Вулиці настільки завалені автами, що авта тут паркують навіть на тротуарах, чого звичайно не побачите в ЗСА. На одній з вулиць, бачу типову селянську жінку з хусткою на голові та в довгій спідниці. Вона тримає на руках маленьку дитину і просить милостині. Це мені зразу нагадало 1933 рік в Харкові, коли по вулицях можна було бачити десятки голодних жінок з умираючими від голоду дітьми на руках. Але ж при чому тут Югославія 1987 року? На відміну від Африки чи деяких країн Азії, жодного голоду тут нема, проте люди в Београді не виглядають перегодованими. Та незалежно від цього, не думаємо, що та жінка (від задоволення) вийшла на вулицю з дитиною жебрати. І то де — майже в самому центрі державної столиці.

Ще один квартал — і ми опиняємося на майдані, на якому видніється величезна чорного кольору без жодного напису будова. По обох боках головного входу стоять темного кольору (постаті) левів. Це, як нам сказали, „будинок югославського парляменту". Трохи далі на протилежному боці — палац колишнього короля Югославії. Але ще ближче ліворуч від „будинку парляменту" стоїть так само темнопонурого кольору ще одна величезна будова — це будинок, де засідає центральний комітет Комуністичної партії Югославії.

Чи не найбільшою „атракцією" в останні роки в Београді є Меморіяльний Центр донедавнього диктатора Югославії Йосипа (пишеться Йосіп) Броза Тіта, що, проживши 88 років, помер 1980 року. Протилежно до своїх двох попередників — диктаторів Леніна та Мао Дзенонґа, мавзолеї яких побудовано на центральних майданах їхніх столиць, Тіто заповів своїм нащадкам побудувати місце для свого „вічного спочинку" за містом в околиці дистрикту Дедіни, оточеного Ужицькою вулицею, бульваром Жовтневої революції та Гайд-парком. Зробив він це не стільки від „пролетарсько-комуністичної скромности", скільки з мотивів, що в центрі міста було б замало місця, аби розмістити аж вісім великих будинків, які складають комплекс меморіяльного центру його імени. Назва цих будинків або павільйонів це: Музей 25-го травня (дати народження Тіта); Старий музей; Музей 4-го липня; Музей подарунків та нагород; Будинок квітів; Резиденція Тіта; будинок, де Тіто грав у більярд та будинок, де зібрано його мисливські трофеї.

Не думаю, що десь у світі є ще король, цар чи диктатор, який після своєї смерти удостоївся б такої кількости меморіяльних будинків, як це вдалося синові бідного хорватського селянина з села Кумровець Йосипові Брозові, (як відомо, Тіто є його псевдонімом). Варто зазначити, що Йосип Броз був сьомою дитиною з 12-ти дітей того селянина, який не зважаючи на свою бідність, „напродукував" аж стільки дітей... Звичайно, його родинний дім не включений у цей меморіяльний комплекс — той дім у доброму стані і далі стоїть у Кумровці Хорватського західнього району, як ще один з музейних будинків Тіта.

Тут нема місця і потреби в деталях розписувати про всі вищезгадані меморіяльні будинки „товариша Тіта" — згадаємо лише деякі з них.

Передовсім, праворуч від Центру споруджено Будинок Квітів, в якому міститься могила Тіта з величезною з білого мармуру чи ґраніту надмогильною плитою. На плиті видно напис: Josip Broz Tito, а трохи нижче: 1892-1980. Вдень і вночі біля могили стоїть почесна військова варта і тому могилу чомусь можна оглядати не зблизька, а лише з певної віддалі.

Імпозантно виглядає новозбудований в модерному стилі меморіяльно-колекційний будинок, в якому зібрано численні нагороди, подарунки, медалі, відзнаки і т. д., які одержав Тіто впродовж свого життя. Чого тільки він не дістав! І медалі за свою військову службу, і численні почесні докторати від університетів, і грамоти почесного громадянина від урядів різних держав, і мистецькі вази, годинники, різна зброя і багато іншого. Звертає увагу кавалерійська шабля, оздоблена діямантами, яку свого часу одержав Тіто від свого однойменника — Йосипа Сталіна за „службу на фронтах боротьби проти фашизму". Натомість, його товариші з Німецької демократичної (читайте — комуністичної) Республіки були набагато скромнішими чи скупішими і тому з якоїсь там нагоди подарували Тітові причандалля для куріння...

У самому парку, де розташовані будинки музею, видно чимало скульптурних статуй — і то переважно голих жінок. Видно, покійний маршал Югославії за свого життя милувався цим родом мистецтва...

(Продовження буде)

Крайовий комітет...

(Продовження зі стор. 1)

приїзду до Скрентону делегації **Російської Православної** Церкви на чолі з Єпископом Філаретом. Завдяки вміло приготованому пресовому повідомленню понад 30 часописів помістили прихильні статті, в яких розповіли правду про наше Тисячоліття, а телевізійні репортери не подали пропаганди, яку ширили представники московського патріярха Пімена. Крім того д-р Ю. Солтис, голова Ділового комітету, виступив на телевізії (канал 22) і розповів американським глядачам, що Москва не має ані морального, ані історичного права на святкування 1000-ліття Християнства. Цей успіх повинен послужити прикладом для нашої дальшої боротьби за правду.

Прийнято рішення оголосити неділю, 29-го травня, Днем всенаціонального молитовного об'єднання. В цей день у всіх країнах українського поселення відбудуться відправи та відповідні програми. Це повинно символізувати солідарність нашого народу під знаком 1000-ліття впровадження християнства. Крайовий Комітет закликає, щоб українські громади під керівництвом місцевих комітетів взяли активну участь у цій спільній молитві. Крім того 5-го червня у Вашінгтоні відбудеться демонстрація і протестаційний марш проти т. зв. святкувань 1000-ліття Християнства у Москві. Було б дуже добре, якби громади провели подібні акції 5-го або 12-го червня у своїх місцевостях. 5-12-го червня плянується провести молитовне зібрання перед совєтською амбасадою у Вашінгтоні як протест проти переслідування наших церков в Україні. Важливою імпрезою буде і концерт української релігійної музики з участю Митрополичого хору та хору „Прометей" з Філядельфії під диригентурою Михайла Дляболи. Відбудеться цей концерт в неділю, 19-го червня о 4-ій годині по полудні у вашінґтонській Крайовій катедрі.

На нараді неодноразово підкреслювалося, що не менш важливою ділянкою Крайового Комітету є підтримування постійного контакту з сенаторами, конгресменами та Білим Домом і постачання їм інформацій про наше відзначення 1000-ліття Християнства, а також **переконувати їх, щоб** американці не брали участи у святкуваннях у Москві. Про те, що вже зроблено і що найближчим часом плянується зробити розповіла голова Комісії зв'язків з урядом Надя Комарницька-МекКоннелл. Крайовий Комітет, наприклад, вніс у грудні минулого року до Сенату і Конгресу дві однакові резолюції, в яких закликав американських законодавців і членів Уряду ЗСА не брати участи у святкуваннях „російського Тисячоліття", поки Католицька і Православна Церкви в Україні є заборонені і переслідувані. Ці резолюції підписали вже 34 сенатори і 103 конгресмени. Крайовий Комітет просить громадян негайно звертатися до своїх законодавців з проханням підтримати ці резолюції.

Н. Комарницька – МекКоннелл поінформувала також про акцію „Писанка", яка заключається в тому, що Комісія зв'язків заплянувала перед Великодніми святами подарувати кожному сенаторові, конгресменові і визначним політичним діячам писанку, закріплену **на підставці, з інформаціями** про наше 1000-ліття. На підставці буде відповідний напис, що писанку подаровано з нагоди Тисячоліття Християнства в Україні. Присутні на нараді одноголосно підтримали цей проєкт. Плянуються й інші заходи, зокрема зустрічі з урядовими чинниками у Вашінгтоні.

Багато уваги було приділено заключній стадії наших святкувань, що відбудуться у п'ятницю, 7-го, суботу, 8-го і неділю, 9-го жовтня у столиці ЗСА. У п'ятницю, о 8-ій годині вечора у залі Конституції відбудеться фестиваль молоді, на якому виступить танцювальний ансамбль „Україна" з Чикаго з участю 80 танцюристів. У суботу, 8-го жовтня, буде проведений маніфестаційний похід, який почнеться о 12-ій годині дня, відтак — зібрання біля пам'ятника Лінкольнові, похід до пам'ятника Вашінгтонові і Білого Дому та **до пам'ятника Тарасові Шевченкові**. О 8-ій годині вечора в залі Конституції почнеться великий концерт української клясичної музики з участю солістів, симфонічної оркестри, українського національного хору (270-280 хористів), який складається з хорів „Прометей", Митрополичого хору з Філядельфії та хорів „Діброва" і „Прометей" з Торонто, Канада. У неділю, 9-го жовтня, будуть відправлені Служби Божі в усіх українських церквах, о 12-ій год. дня — соборний Молебень біля пам'ятника Вашінгтонові, а о год. 2:30 по полудні в залі Конституції почнеться концерт Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка (диригент Володимир Колесник).

У ці дні в столиці ЗСА відбудуться наукові конференції про переслідування релігії у Совєтському Союзі та про Тисячоліття Християнства в Україні.

Про пляни і працю Мистецько-імпрезової комісії поінформував її голова інж. Юрій Повстенко. Він детально розповів про концерти, про мистецькі одиниці, які візьмуть в них участь, про репертуар. Особливо багато теплих слів було сказано про танцювальну групу „Україна", про хори „Прометей", „Діброва", про збірну симфонічну ор-

(Закінчення на стор. 4)

Тріюмф...

(Закінчення зі стор. 2)

Майже два роки праці вклали ці жінки, щоб поставити концерт української релігійної музики в Ейвері Фішер Голл Лінкольн Центру в Ню Йорку на справді високому рівні і заповнити 2,700 місць у цій славетній залі. Щойно після успішного концерту, під час прийняття-коктейлу, можна було з полегшею усміхнутись. Зліва: Ліда Болоус, Яра Спилик, Діяна Гинянська, Марта Андріюк, Іванка Матківська, Надя Матківська і Марта Федорів.

(Фото: Стів Шерман)

мяким басом Павло Плішка з хором.

Драматична ораторія „Неофіти" має увертюру, пролог і 14 частин для хору, солістів та оркестри. Це розповідь про Алькида, молодого римлянина, який став християнином, почувши проповіді св. апостола Петра. В поемі Шевченко в Римській Імперії бачить царську Росію, а переслідування перших християн — це переслідування України. „Неофіти" замовив Владика Михайло Гринчишин у Франції для відзначення 1000-ліття Хрищеня України, і Владика, і композитор М. Кузан з дружиною приїхали з Парижу на концерт.

Ораторія цікава. Солісти співають напереміну з хором. Хори є або мішаний, або жіночий, або чоловічий. Спеціяльно жіночий хор гарно виходить на тлі оркестри — жіночі голоси наче краще контрастують з ніжним супроводом оркестри. Гарно виходять рецитовані частини „Неофітів", спеціяльно у Полозова вийшли з чуттям та душею. Цікавий є нелегкий до виконання квінтет солістів акапелла. В багатьох частинах вибивається приємний бас-баритон А. Добрянського, соліста Метрополітальної опери. Знаменито звучить „Молітесь братіє" — виконане чоловічим хором, звуки дзвону і П. Плішка своїм теплим басом перебирає від хору „Молітесь братіє" на тлі хору, в якому всі хористи, кожний в інший час, вимовляють тихо молитовно „Господи помилуй, Господи помилуй. „Могутнє „І спас" залишає сильне враження. Твір, переважно в „анданте", з майже незмінним ритмом, що для одних створює одноманітність, для інших настрій приречености, долі. Алькида кидають голодним звірям в колізею, а мати-поганка перший раз молиться Алькидовому Богові.

Хоч гармонізація і оркестрація твору є сучасна, музика наче заворожує слухача. Цілість сприймається з глибоким естетичним переживанням, тим більше тому, що дикція солістів і хористів є чітка і можна розуміти зміст співаного та деклямованого.

Задоволена публіка, стоячи, оплескувала диригента Вілліяма Нолла, який дуже добре диригував здисциплінованим хором та місцевою оркестрою. Його, композитора та солістів щедро нагородили китицями квітів.

Концерт є великим успіхом, а може ще більше в Атланті, звідки приїхав і хор і диригент, і де вони ставили ту саму програму в серії своїх регулярних концертів в неділю 28-го лютого. Сам факт, що понад 150 осіб неукраїнського походження познайомилися та вивчили твори українських композиторів є небувалим і знаменним явищем.

Може не слід таку імпрезу називати концертом релігійної музики, бо оперні арії, чи Тарас Бульба до тої категорії не підходять. „Концерт української музики" відповідало б краще.

Концерт притягнув публіку здалека, з-поза Ню Йорку. Ми зустріли знайомих з Вашінгтону, багато з Філядельфії, Трентону, Баффало, Ню Гейвену, Торонто, Садбури, Едмонтону.

Подяку і подив треба віддати Фундації ім. Мазепи, головою якої є д-р Зенон Матківський, та Українському Народному Союзові, які в тісній співпраці змогли поставити таку цінну імпрезу в Ню Йорку.

Велике признання та подяка композиторові Мар'янові Кузанові, що збагатив нашу музичну літературу в цьому надзвичайному році.

ІНШЕ ІМ'Я

В ч. 35 „Свободи" з 24-го лютого ц.р. в статті „Геополітичний наступ" подано, що автором є Остап Губчак, а має бути Осип Губчак. Ред.

Український Музей
203 Second Avenue
New York, N.Y. 10003
Tel.: (212) 228-0110

НОВІ ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ в 1987 р.

Український Музей в Ню Йорку має такі категорії членства: допомагаючі члени (родини) — 100 дол. річно, **родини** — 50 дол., **індивідуальні** члени — 25 дол., **пенсіонери** — 10 дол., **студенти** — 10 дол.

ВАШІНҐТОН, Д. К.
Інд.: д-р Степан Олійник

ВІСКОНСИН
Інд.: Люся Дудяк

ІЛЛИНОЙ
Інд.: Оксана Ванджура, Дарія Ярошевич, Любомира Коломиєць, Ліда Трухлий

КАЛІФОРНІЯ
Род.: д-р Богдан і Ліда Макаревичі

КОННЕКТІКАТ
Род.: Алберт і Вірджінія Пьохи, Роберт і Олена Масси
Інд.: Ліда Білоус, Василь Пелещук, Дмитро Стець, о. Іван Терлецький, Василь Цап, Любомир Чубатий
Пенс.: Осип Ґерич, Марія Ґерич, Валентина Когут, Юлія Масник
Студ.: Михайло Ліпцан

МАССАЧУСЕТС
Інд.: Ольга Люпан

МЕРІЛЕНД
Пенс.: Марія Іващенко

МИШИҐЕН
Інд.: Марія Зубаль

МІННЕСОТА
Пенс.: Олена Карпяк

МІССУРІ
Пенс.: Данило Томащук

НЮ ДЖЕРЗІ
Доп.: Еверет Ґарднер, Петро і Леся Папюхи
Род.: Генри і Анна Зєлінська-Марокко, Мирон і Люба Чолгани, Юрій і Звен Яцикевичі
Інд.: Річард Бурнац, Тарас Добуш, Володимир Мізюк, Анна Олсон, Віра Салевич, Зоряна Стахнів-Смородська, д-р Юрій Фаріон, Ґльорія Хміль, Марта Шраменко
Пенс.: Галина Микита, Емілія Панасюк, Зеновія Пасічинська, Єлисавета Третяк, Іван Хомко, Іван Ящишин, Ольга Ящишин

НЮ ЙОРК
Доп.: Бенжамін і Ольга Гайдуки
Род.: Орест і Марта Кордуба Бедрії, Євген і Євгенія Івашкові, Андрій Юзенів і Стефка Назаркевич, Орест і Марта Кебало, Юрій і Ірина Ковалі, Андрій і Таїса Нагірна Раки, д-р Данило Свістель, Джон і Єлизабет Стівенси
Інд.: Віктор Боровський, Люба Винницька, Роман Диба, Дарія Камінська, Марія Костів, Наталія Кушнір, Каролина Ляйпсіц, Зінаїда Левицька, Михайло Макар, Аніта Мандзій, Олена Несіна, Богда Озарук, Надія Подоляк, проф. Роман Трач, Анна Чебіняк, Степа Шамен, Ярослав Шуль
Пенс.: Іванна Бобяк, Ірена Бурачок, Юрій Диба, Богдан Гірняк, Марія Грицепяк, Ліда Запуцька, Володимира Івануса, Галина Кандюк, Богдан Коваль, Наталія Коваль, Артеміс Мареш, Іванна Ничка, Павлина Олексів, Леся Орлян, Ольга Павлюк, Марія Соповей, Марія Мороз-Сосяк, Ольга Фостяк, Наталія Лівицька-Холодна, Петро Холодний, мол., Юрій Ховайло, Агнес Хоманчук, Іван Хоманчук, Петро Яців
Студ.: Христя Глушко, Олесь Кмета

ОГАЙО
Пенс.: Стефанія Городиська

ПЕНСИЛЬВАНІЯ
Інд.: Михайло Грищишин, мол., Ліда Когутяк
Пенс.: Олена Лемеха, Лідія Одежинська, д-р Наталія Пазуняк, Мирослава Прокопович

ТЕКСАС
Інд.: Богдан Сорокопіт

ФЛЬОРИДА
Інд.: Волтер Бакал

Разом 124 особи приєдналося до Українського Музею в 1987-му році

З ДАМАСКУ ПОВІДОМИЛИ, що в Ливані терористи звільнили із закладу західньонімецького громадянина Ральфа Шрая. Терористи передали полоненого в руки сирійської армії, командування якої повідомило західньонімецьку амбасаду. Загально здогадуються, що у справі **Шрая інтервеніювали представники сирійського уряду на** прохання Бонну. Як відомо, жінка Шрая, ливанка Рана Мунда була першою повідомлена про звільнення чоловіка. Представники німецької амбасади покищо відмовляються від коментарів в цій справі і не хочуть пояснювати в подробицях, як дійшло до звільнення Шрая.

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ У ЗАСВІТИ
мого Дорогого МУЖА

св. п.

ВАСИЛЯ ЄРЕҐИ

будуть відправлені

ПОМИНАЛЬНІ СЛУЖБИ БОЖІ з ПАНАХИДАМИ за душу Покійного

в суботу, 12-го березня 1988 року
в церкві св. Володимира, год. 9-та ранком в Українському Селі, Glen Spey, N.Y.;
в церкві св. Івана Хрестителя, год. 9-та ранком, Whippany, N.J.;
в церкві св. Марії, год. 9-та ранком, Sudbury, Ontario, Canada

Про молитви за спокій душі Покійного просять у безмежному горю залишені —
дружина НАТАЛІЯ з Родиною

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашого Дорогого
БАТЬКА і ДІДУСЯ

бл. п.

ВОЛОДИМИРА ІСМАНИЦЬКОГО

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ

у п'ятницю, 11-го березня 1988 р. о 8-ій год. ранку в церкві Благовіщення у Мелровз Парк, Філядельфія, Па.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

•

Висловлюємо сердечну подяку рідним, друзям і знайомим за участь у похоронних відправах, пожертви на Служби Божі і квіти.

Велике спасибі всім, хто відвідував Покійного під час недуги в лікарні і поспішив із висловами співчуття і розради —особисто, листовно, чи телефонічно — у тяжкі хвилини нашого горя і смутку.

Дякуємо усім жертводавцям за щедрі датки до Фонду Допомоги Маркові Рубанові у пам'ять нашого Незабутнього Батька і Дідуся — на загальну суму 590 дол.

Щира подяка Вашінґтонському Жіночому Хоровому Ансамблеві „Намисто" за теплі слова співчуття і квіти.

Донька ЛЮБА-ЗОРЯНА ЦВІКУЛА
з чоловіком МИРОНОМ та дітьми
ІРИНОЮ і ВОЛОДИМИРОМ

У безмежному смутку повідомляємо Рідних, Приятелів і Знайомих, що в четвер, 3-го березня 1988 р. відійшов від нас у Вічність наш Найдорожчий МУЖ і БАТЬКО

бл. п.

ІВАН БУЛА

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться на українському католицькому цвинтарі Св. Духа в Hamptonburgh, N.Y.

Залишив у глибокому смутку:
дружину — ГАЛЮ
синів — ВОЛОДИМИРА і ОЛЕГА
та ближчу і дальшу Родину в Україні і ЗСА

Ділимося сумною вісткою, що дня 27-го лютого 1988 р. в Баффало, Н. Й. відійшла у Вічність наша Найдорожча
МАМА, БАБЦЯ і ПРАБАБЦЯ

бл. п.

БРОНИСЛАВА ОЛЬГА ГАНИЦЬКА з дому ОССОСКА

нар. 12-го червня 1896 р. у Львові, вдова по бл. п. о. Іванові Ганицькому, парохові Солукова, пов. Долина.

Горем прибиті:
син — ВОЛОДИМИР ГАНИЦЬКИЙ з дружиною АННОЮ
дочки —
АЛІЦІЯ ОРТИНСЬКА з мужем МИХАЙЛОМ
ЕМІЛІЯ СВЯТКІВСЬКА з мужем ГРИГОРІЄМ
внуки — ІВАН, МИХАСЬ, СТЕФАН, ГРИГОРІЙ
правнук — МИХАСЬ
та ближча і дальша Родина в Україні і Канаді

Книжка...

(Закінчення зі стор. 2)

ться до неї, називаючи її незнаною бабусею, бо ворог ограбив її красу: „чарівні персні, обручки, дзеркало всевидюче, літаючий корабель". Залишилось у неї тільки серце, але сини „не можуть його пізнати під жебрацькою личиною". У цій казці мати Берлника асоціюється з Матір'ю - Україною, сім синів якої, пішовши в край ворога, відчужилися від неї. Та опісля кров материнська мішається з кров'ю найменшого сина Івана і приносить чародійну зміну: він закликає до повстання і народні війська проганяють ворога з України.

Крім казок і есеїв О. Бердника цікавими є цілісні уривки оповідань: Петра Шкурата „Винахідник бойових ракет", Володимира Куліша „Пацани", Миколи Понеділка „Зорепад", Ольги Мак „Каміння під косою", Євгена Гуцала „По колоски" і „Олень Август", Наталени Королеви „Без коріння" і „Дідусь", Леоніда Мосендза „Засів", Олександра Довженка „Зачарована Десна", Богдана Лепкого „Також лист", Федора Дутка „Моя молодість", Сергія Плачинди „Ніч перед стартом", Василя Стефаника „Дід Гриць", Ю. Колісниченка і Плачинди „Неопалима купина", Оксани Іваненко „Вербова гілка", Віри Вовк „Князенко гонивітер", Романа Іванчука „Мальви" і Ольги Добрянської-Коренець „Моїй матері".

Структура уривків цих оповідань добра. Кожний із них становить собою змістовну цілість, так що уява читача не буде висіти в повітрі, щоб знайти початок і кінець логічної сюжетної частини. Думки, пляни й дії персонажів конструктивні, оперті на морально-етичних первнях християнської віри й науки. Особливого відзначення заслуговують уривки з оповідання О. Бердника, Богдана Лепкого, Федора Дудка, Віри Вовк і Наталени Королеви.

Мова всюди добра, багата, у багатьох текстах навіть поетична, проте чиста, ясна, не затемнена закодованими метафорами. Оповідання В. Стефаника написане гуцульським діялектом, тому, гадаю, не дуже надається до читання українській молоді в англомовному світі, яка хоче навчитися українську літературну мову. В синтаксі не знайдено помилок, за вийнятком однієї в тексті, взятому з книжки „Ніч перед стартом" Сергія Плачинди, а саме у фразі „Ішли дивитися чудо" (233), де вжито прямий додаток „чудо" після неперехідного зворотного дієслова. Це калька російського „смотреть чудо", в якому „смотреть" є перехідним незворотним дієсловом і не становить перешкоди в ужитті прямого додатка. Редактор, як видно, хотів залишити цю фразу в її оригінальному виді.

Цю книжку — збірник виховних матеріялів із хрестоматією для молоді — корисну для батьків, виховників і молоді, можна набути за 7 дол. у видавництві: Ukrainian Book Publishing 16 Riverside Road, Toronto, Ontario, Canada, M6S 4H3.

Крайовий...

(Закінчення зі стор. 1)

кестру та інші. „Концерт — це теж обличчя нації, і ми повинні зробити все якнайкраще", — сказав Ю. Повстенко.

Заключні святкування у Вашінгтоні повинні вилитися у всенаціональну маніфестацію і стягнути до столиці З'єднаних Стейтів Америки, нашої прибраної батьківщини, якнайбільше учасників, щоб не лише виконати наш патріотичний обов'язок перед рідним народом, **але й поінформувати світ,** і в першу чергу американське суспільство, про нашу історію, культуру, про наші стремління до свободи і незалежности. Тому Крайовий Комітет просить всі місцеві комітети не плянувати на цей час своїх імпрез, а зробити все можливе, щоб якнайбільша кількість членів **громад прибула до Вашінгтону на заключні святкування нашого Ювілею.**

Обговорено також ряд інших справ: про участь молоді у святкуваннях, про виставку народного мистецтва тощо.

Чергове засідання Ділового комітету заплановано на суботу, 26-го березня. На нього будуть запрошені також голови всіх місцевих громадських комітетів.

ЯК ПОВІДОМИЛА газета „Ню Йорк Сити Трібюн" у числі з 3-го березня ц.р., в Совєтському Союзі ведеться тепер кампанія проти наслідника Леоніда Брежнєва, на пості генерального секретаря ЦК КПСС Константина Черненка. На „прохання робітників" міста Красноярська міська рада наказала „потихенько" зруйнувати пам'ятник Черненка на одній з головних площ. Також в Молдавії привернено стару назву селища Шолданесті, яке в 1985 році було назване селом Черненкове.

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

● РОЗШУКИ ●

АННА ШЕБАНЕЦЬ-ХАРІТІДІ
розшукує свого брата
ЮРІЯ ПЕТРОВИЧА ШЕБАНЕЦЬ
Нар. 1904 р. в м. Маріуполі в Україні. Здогадно проживає в Монтреалі, Канада. Хто знав би щось про нього, прошу писати на адресу: ANNA S. HARITIDIS Odos. Makedonians, 50, P. 1/3 (177-178) Tavros Athenes, Allas, Hellas